

**Bársonyos Bóbita Óvoda Helyi Pedagógiai
programja**

2025

**„Minden gyermek egy csoda. Minden gyermek
megérdemli, hogy szeressék, megértsék és lehetőséget
kapjon a fejlődésre.” — Ismeretlen szerző**

Tartalomjegyzék

I. TÖRVÉNYI HÁTTÉR	6
II. HELYZETELEMZÉS	7
III. BEVEZETŐ	7
IV. GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK:	9
Gyermekképünk	9
Óvodaképünk	10
V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI:	11
Általános feladatok:.....	11
Az egészséges életmód, a helyes életvitel, a környezettudatos magatartás alakítása.....	12
Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés biztosítása.....	13
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
Az értelmi fejlesztés, nevelés	15
VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	16
Személyi feltételek:	16
Tárgyi feltételek	16
Az óvodai élet megszervezése.....	17
VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁIÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	17
Játék.....	17
Verselés, mesélés	18
Ének, zene, népi játék, tánc	19
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	20
Mindennapos mozgás.....	20
A külső világ tevékeny megismerése	22
Munka jellegű tevékenységek	22
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	23
VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	24

IX.	ÓVODÁNK KAPCSOLATAI.....	25
	Gyermek és óvoda kapcsolata	25
	Szülők és óvoda kapcsolata	25
	Szülői Szervezet	26
	Fenntartóval való kapcsolat.....	26
	Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ	26
	Pedagógiai Szakszolgálat	26
	Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság	26
	Az egészségügyi szolgálattal való kapcsolat.....	27
	Óvoda-iskola kapcsolata	27
	ÁNTSZ	27
X.	GYERMEKVÉDELEM	27
XI.	ÓVODAI INTEGRÁCIÓS FEJLESZTŐ PROGRAM.....	28
1.	Integrációs program célja	28
2.	Kiemelt területek	30
2.1.	Szervezési feladatok	30
2.2	Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	30
2. 3	Óvoda-iskola átmenet támogatása.....	31
2.4	Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés.....	31
2. 5	Intézményi önértékelés, eredményesség	32
3.	GYERMEKKÉPÜNK	32
4.	ÓVODAKÉPÜNK	32
5.	ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA ÉS FELADATA	33
5.1	Az óvoda szociális ellátó funkciója.....	33
5.2.	A gyermekek lelki és testi egészségének fejlesztése	34
5.3	Individuális nevelés.....	34

5.4 Differenciálás	35
5. 5. Szocializáció.....	36
6. A halmozottan hátrányos, helyzetű gyermek integrációsnevelésének alapelvei	37
6.1 Emocionális fejlesztés	38
6.2 Az anyanyelv fejlesztése	38
6.3 Irodalmi nevelés	39
6.4 Zenei nevelés.....	39
6.5 Ábrázoló és kézműves tevékenység.....	39
6.6 Környezeti nevelés	39
7. A CSALÁDOK BEVONÁSA AZ ÓVODA ÉLETÉBE	40
8. GYERMEKVÉDELEM	40
9. SPECIÁLIS FELADATOK.....	41
10. DIAGNOSZTIKUS FEJLŐDÉSVIZSGÁLÓ RENDSZER (DIFER)HASZNÁLATA.	42
XII. LEGITIMÁCIÓ:.....	43

I. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII. 17.)Korm. Rendelet
- A Kormány 2011. évi CXC tv. a Nemzeti Köznevelésről
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény és a 2003. évi LXI. módosított törvényben lévő előírásai.
- 23/1997. (VI. 04.) MKM rendelete (fogyatékkal élők óvodai nevelése)
- A gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben kihirdetett egyezmény
- Alapító Okirat (kelt: 2024. január 26.)
- 255/2009 (XI. 20.) kormányrendelet
- 20/2012 (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012 (VIII. 08.) EMMI-rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A fenntartó intézkedési terve
- A Közoktatási Intézmények eszköz és felszerelési jegyzéke II/1998. (VII. 24.) OM rendelettel módosított II/1994. (VI. 08.) MKM rendelet melléklete
- 30/2012 (IX28) EMMI- rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló..

II. HELYZETELEMZÉS

2013. szeptember 1-jétől a Kistérségi Társulás felbomlása után intézményünk a helyi önkormányzat fenntartása alá került, önálló intézményként működik.

A törvényi előírásokon túl, szükségessé vált az innovatív törekvéseknek, a helyi sajátosságoknak és a pedagógus pedagógiai nézeteinek, értékrendjének, módszertani szabadságának teret engedő helyi pedagógiai program elkészítése.

Eddig is igyekeztünk a gyermekek érdekeit maximálisan figyelembe véve, megfelelni a társadalom elvárásainak, a helyi viszonyoknak. Törekedtünk a gyermeki személyiség kibontakozását segítő élményeket, örömet, nyugalmat biztosítani.

Hisszük, hogy az örömteli óvodás évek, melynek során a gyermekek naponta megtapasztalják a szeretetteljes légkört, elvarázsolja őket a mesék csodálatos világa, a játék elmélyült – semmivel sem pótolható öröme -, a sok felszabadult mozgás, alkalmassá teszik a gyermekeket arra, hogy sikeresek legyenek az iskolában. Ez előfeltétele annak is, hogy majdan képesek legyenek örömteli, tartalmas és értékes felnőtt életet élni. Mindehhez hozzájárul a társak hatása, a baráti kapcsolatok, a közös séták, kirándulások, beszélgetések, tevékenységek, tapasztalatszerzések.

III. BEVEZETŐ

Az intézmény neve: Bársonyos Bóbita Óvoda

Az intézmény székhelye: 2883 Bársonyos, Gárdonyi Géza utca 3.

Az intézmény fenntartója: Bársonyos Község Önkormányzata Képviselő-testülete Csoportok száma: 1

Férőhelyek száma: 25

Óvodánk fő feladata:

- Törekedni a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartására, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Gondoskodást és különleges védelmet biztosítani a gyermek fejlődő személyiségének.
- Értékközvetítő, a település életében pozitív meghatározó szerepet betöltő intézményként működni, ahol a gyermekek érdeke mindenképp felett áll.

Nevelésünk, mindennapi tevékenységünk során az alábbi meghatározások az irányadók, jellemzők:

Az intézmény érték közvetítő legyen, mely mindennapi munkájában, partneri kapcsolataiban, az Alapprogramra épülő helyi pedagógiai programban megfogalmazott célokban, feladatokban, azok megvalósításában, a település kulturális életében való aktív közreműködéssel valósul meg. Az intézmény a pozitív érzelmi kisugárzás, a tapasztalatszerzés, a tudás forrása legyen. Mindezek érdekében a partnerek, a használók, az érdeklődők irányába legyen nyitott, figyelembe véve, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodánkban sikerült kialakítanunk egy sajátos arculatú, az adott környezethez és az óvodapedagógusok személyiségéhez illő, kötetlen formátumú, gyermek-centrikus, a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó, az egyéni és életkori sajátosságokat figyelembe vevő, ajátékot, mozgást alapvető gyermeki tevékenységnek tartó nevelés-központú életmű szervezést.

Jellemzői: Rugalmas a befogadás, beszoktatás. Folyamatos a gyermekek érkezése 8³⁰-ig. Folyamatos a napirend, így nem szabdaltuk fel a játékidőt, csökkentve ezzel is a frusztrációs lehetőségek számát. Több alkalom nyílik így játékos tevékenykedtetésre, a kiscsoportos, ill. egyéni fejlesztésre is. Igyekszünk az ismereteket játék, ill. játékos tevékenységek közepette átadni. Ez tapasztalataink s a tanító nének tapasztalatai szerint is előnyösen hat a gyermekek fejlődésére.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban Alapprogram) előírásait szem előtt tartva, összehasonlítva eredményeinket, annak elvárásaival azt tapasztaltuk, hogy a változások munkánk eredményességét pozitív irányba befolyásolták. A gyermekek, a szülők, pedagógusok visszajelzése szerint is nyugodtak, kiegyensúlyozottak, érdeklődőek. Biztonságerzet, jó problémamegoldó képesség és nagyfokú önállóság jellemzi őket.

Már kiscsoportos korban arra törekszünk, hogy megfelelő szinten fejlesszük a gyermekek képességeit. Minden érzékszervet megmozgató játékos tevékenységek nyújtottak, nyújtanak alapot a további munkához.

Egyes gyermekek „ledolgozzák” hátrányaikat, mások szabadon „szárnyalhatnak”, hiszen tudásvágyuknak nem szabnak határt megkötések.

Gyermekközpontú, szeretetteljes, családi légkörben folytatjuk a családi nevelést, esetleges hátrányaikat csökkentjük. Maximálisan figyelembe vesszük a gyermek egyéni fejlődési ütemét, toleráljuk különbözőségét. Hangsúlyt kap a gyermek testi-lelki szükségleteinek, egészségének biztosítása, a gyermek mindenek feletti érdeke.

A szocializáció kibontakoztatását, az érzelmi biztonságot kívánjuk megteremteni.

Programunkkal hozzásegítjük a gyermekek a természeti és társadalmi környezet megismeréséhez, az abban való eligazodáshoz, élethelyzetek praktikus megéléséhez, megoldásához. Személyes példaadással, a játék eszközeivel, élmények biztosításával, a mindennapi élet tevékenységeivel biztosítjuk a társas együttélés, a beszéd, a pszichikus funkciók fejlődését.

Az Alapító okiratban megfogalmazottaknak megfelelően fogadjuk sajátos nevelési igényű gyermekeket. Esetükben is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az integrált nevelésünk célja:

- hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek.
- Annak biztosítását szolgálja, hogy
 - Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
 - Fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
 - A sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
 - A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvoda pedagógiai programjának tartalmi elemeivé.
 - A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az integrált nevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni fejlesztést igényel, megfelelően a törvényi előírásoknak.

IV. GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK:

Gyermekeképünk

Figyelembe vesszük, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, akinek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerű környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermeki személyiség teljes

kibontakoztatására törekszünk, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásával. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Célunk, olyan gyermek nevelése, aki érzelem gazdag, településhez kötődő, a környezetben jól tájékozódik, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudja, másokat elfogad, együttműködő. A nevelés folyamatában figyelembe vesszük, hogy a gyermekek számára fontos a biztonság, a szeretet, a megértés, s hogy a környezete toleráns legyen vele, kielégítsék egyénileg változó testi és lelki szükségleteit. Ebben a személyi és tárgyi környezet meghatározó szerepet játszik.

Óvodaképünk

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a harmadik életévtől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda miközben teljesíti funkcióit a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az alapprogramra építve legfőbb feladataink:

- Megfelelő feltételek biztosítása a gyermekek játékához, mozgásához
- Egészséges életvitelre, környezettudatos magatartásra nevelés
- Az anyanyelvi nevelés hangsúlyozása valamennyi tevékenységi forma keretében
- Tevékenységekben való tanulás (Való világ megláttatása – sok-sok élmény, tapasztalás, tevékenység kapcsán a vizuális látáskultúra kimunkálása a rajzolás, mintázás, kézi munka komplexitására építve;
- Mozgás - a ritmus, a tánc - adta fejlesztőlehetőségek beépítése a nevelés folyamatába, napirendünkbe
- Megismerési- tanulási zavarokat előidéző részképesség gyengeségek prevenciója, korrekciója célzott eljárással.
- Személyre szabott fejlesztő értékelés
- Inkluzív szemlélet és gyakorlat
- Egyenlő hozzáférés biztosítása
- A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek számára biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen

alapuló integráció lehetőségét.

Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Céljaink meghatározásánál abból a meggyőződésből indultunk ki, hogy a prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására szükség van. Programunk kiemelten kezeli a tanulásiképességek élettanilag adekvát eszközzel történő indirekt fejlesztését.

Alapelveink:

- a gyermek személyiségéből, szükségleteiből, megnyilvánulásaiból kiindulva, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol a gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi
- különbözőség elfogadása
- fontos az óvónői példaadás nevelő hatása, ő a gyermek közösségi életének irányítója, esetenként társa a gyermeknek
- szoros együttműködés a családdal a gyermekért, szem előtt tartva, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- a gyermek egyéni képességeink kibontakoztatása, fejlesztése

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI:

Cél: A három egymásra épülő év során, a család munkáját folytatva, kiegészítve, elősegítjük a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését. Derűs, családi légkörben, változatos tevékenységekkel, a személyiség egészére hatva, az életkori és az egyéni sajátosságok, képességek, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, elősegítjük a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi (szomatikus), értelmi (mentális) érzelmi (emocionális) fejlődésüket, megelőzzük a potenciális tanulási zavarokat.

Általános feladatok:

Az óvodáskorú gyermekek egyénenként változó testi és lelki szükségleteinek maximális kielégítése.

1. Az egészséges életmód, a helyes életvitel, a környezettudatos magatartás alakítása.

Egészséges, biztonságos, harmonikus, pozitív élményeket közvetítő környezet kialakítására, amelyben a gyermek jól érzi magát, az ismereteket szinte észrevétlenül sajátítja el.

2. Az érzelmi és erkölcsi nevelés, és a közösségi nevelés biztosítása.

Élmény-gazdag mindennapok megteremtésével olyan gyermekek nevelése, akiket az

együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, önmaguk és egymás elfogadása, a másik iránti tisztelet és szeretet jellemez.

3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A gyermek tapasztalataira, élményvilágára építve olyan változatos tevékenységek biztosítása, melyek során eljuttatjuk őket egyéni képességeik optimális határához. A fejlesztés legfőbb színtere a játék.

4. Az egészséges életmód, a helyes életvitel, a környezettudatos magatartás alakítása.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Egy életre megalapozhatjuk a gyermek szokásait, attitűdjét.

Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk erre a területre.

Feladatunk:

- Gondozás: testi szükségletek, mozgásigény kielégítése, jó közérzet biztosítása. Sikerült nyugodt, harmonikus légkört, jó életritmust kialakítanunk. Lehetőségeinkhez képest biztosítjuk az egészséges környezetet, a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életmód, a testápolás, öltözés, étkezés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása. Önkiszolgálás közben is figyelembe vesszük az egyéni és életkori sajátosságokat. Ez szabja meg a segítségadás módját, mértékét. A kapcsolatok, a bizalom alakulásában is jelentős a szerepe ezen területeknek ("anyaszerep").
- Testi nevelés: El kell érniük, hogy a gyermekek egészségesek, edzettek, alkalmazkodni tudók legyenek, harmonikussá, összerendezetté váljon mozgásuk, elsajátítsák a megfelelő egészségügyi szokásokat, felismerjék és hozzájáruljanak testi szükségleteik kielégítéséhez, igényeljék a szabad levegőn való tartózkodást. Az örömmel végzett mozgás kedvező élettani hatásain kívül hozzájárul a gyermek testi képességei fejlődésének segítéséhez, helyes életvitelre szoktatásához, mintát nyújt a családnak is. Óvodánkban mind a benti, mind pedig a szabad levegőn való mozgáslehetőség biztosított. Elegendő hely, idő és eszköz áll a gyermekek rendelkezésére.
- Levegőzés: Pozitív élettani hatásain kívül fontos a hangképző szervek fejlődése és a helyes légzés kialakítása szempontjából is. Igyekszünk minél többet tartózkodni a szabad levegőn (amikor csak lehet). A szellőztetés folyamatosan biztosított.
- Pihenés: Fontos a nyugodt légkör, az egyéni alvásigény és szokás figyelembevétele, a megfelelő feltételek megteremtése. Megmosakodva, fogmosás után hálórúhára vetkőzve saját kedvencel alhatnak, pihenhetnek a mesét, altatót követően.

- Egészséges táplálkozás: Fontos a rendszeresség, a megfelelő időtartam két étkezés között, a higiénés szabályok betartása, a lehetőségekhez képest korszerű táplálkozás, amintaadás. Egészségnapok heti rendszerességgel.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelésifeladatok ellátása.
- A gyermek egészségvédelméhez, edzéséhez a fentiekén kívül az időjárásnak megfelelő öltözködés, a higiénés szabályok mindenkor betartása, a környezet tisztántartása is hozzátartozik. Meg kell teremteni a személyi és tárgyi feltételeket a testi épség védelme és a baleset megelőzés érdekében is. (Környezet, eszközök, játékok, bútorok - helyes szabályok.)

A fentiek megvalósulása hozzájárul a derűs, érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtéséhez, így kialakulhat az igény a későbbi egészséges életvitelre.

A környezetkultúra, a helyes környezettudatos magatartás megalapozása szükséges ahhoz, hogy lehetővé váljon mind a természeti, mind pedig a társadalmi környezetünkkel való harmonikus együttélés, kialakuljon a helyes életmód, gondolkodás és viselkedés, megfelelő szokás és értékrendszer. Ezek kialakítása szempontjából ideális és fontos szakasz az óvodáskor, amikor a gyermekek néhány alapvető jellemvonása már kialakult, de még rugalmas. Hatékonyan együttműködünk a családokkal a természet megszerettetésében, megóvásában. (Szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, megemlékezés a jeles zöld napokról: állatok napja, víznapja, Föld napja, madarak és fák napja, társadalmi munkák szervezése.

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés biztosítása:

- Az érzelmi vezéreltségű óvoda gyermek számára biztosítani kell, hogy az óvodábanis érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül az óvodába lépéstől kezdve.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek valamint az óvodai alkalmazottai közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Ugyanígy jó kapcsolatra kell törekedni egyéb felnőtt-gyermek, ill. felnőtt-felnőtt között is. (Mintaadás)
- A szociális érzékenység fejlődésével együtt az éntudat alakulását, az énérvényesítő törekvéseket is segíteni kell. (Ez utóbbit, míg nem sérti mások érdekeit.) Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása. Igyekeznünk kell, hogy minél több ilyen élményhez juttassuk a gyermekeket.
- Az óvodai élet szervezése során fontosak azon tevékenységek, melyek segítik a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és

akaratanak (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozása. Ezekfeltételeit biztosítanunk kell.

- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretetet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben mutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulásának szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Célunk és feladatunk:

- a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése
- a biztonságos önkifejezés megalapozása
- a helyes nyelvhasználat kialakítása
- az irodalmi érdeklődés felkeltése
- a korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtása
- a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése

Az anyanyelv a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberi kommunikációnak a legfontosabb eszköze.

Fontos, hogy a beszélő környezet példamutató, helyes beszédmintát nyújtson, megfelelő szabályokat közvetítsen, ösztönzést adjon. Az óvónő és a dajka ügyeljenek a beszéd stílusára, dinamikájára, a megfelelő hangsúlyra. Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelőmunka legapróbb mozzanatában is.

A beszédet nem örököljük, hanem környezetünktől tanuljuk. A megismerési folyamatnak, a gondolkodás fejlődésének meghatározója a nyelvi-kommunikációs fejlettség, melyet a

környezet beszédkulturája is befolyásol.

A gyermekek kommunikációs képessége nagymértékben függ a családi szocializációtól. A legerősebb szocializációs tényező éppen a szülői modell, ami befolyásolja a gyermek későbbi beszédét is. Az óvodapedagógusnak a differenciált egyéni bánásmód alkalmazásával kell segíteni a nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és a nyelvileg kiemelkedően fejlett gyermekeket.

Az általánosabb nyelvi hiányosságok a gondolkodást és az írás-olvasás tanulását is rossz irányban befolyásolják.

A gyermek nyelvi fejlettségét meghatározza a hallási észlelés fejlettsége, a hallási ingerek finom megkülönböztetésének képessége és az auditív memória minősége. Ezek fejlesztése fontos feladatunk. Együttesen befolyásolják az iskolai tanulás eredményességét. A gyermek gondolkodását és beszédét fontos a cselekvéssel összekapcsolni. A Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa kiszűri és helyben fejleszti a beszédhibás gyermekeket. Munkáját az óvodapedagógusok a tőle kapott instrukciók alapján segítik. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mondóka, a mese, vers; bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszéd-hallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A gyermekek a mesékből sok új fogalmat ismerhetnek meg; a bábjátékban, dramatikus játékokban kibontakoztathatják szabadönkifejezésüket.

A mondókák, dúdoló, versek, mesék mindennapos használatával a gyermek testi-lelki szükségleteit elégítjük ki, érzelmi biztonságot, örömteli élményt nyújtunk, mindezekben túlzottan esztétikai nevelésben is fontos szerepet játszanak.

Az értelmi fejlesztés, nevelés:

- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra - spontán szerzett tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít változatos tevékenységeket, hogy a gyermekek érzékszerveik útján tapasztalatokatszerezzenek a természeti és társadalmi környezetről. Legyenek képesek összefüggések felismerésére, kezdetben irányítással, majd önállóan, az egyéni fejlettségük függvényében.
- Ismereteinek rendszerezésén, bővítésén kívül, fontos a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás, valamint az értelmiképességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- Hat-hét éves korra el kell juttatni a gyermeket az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre. Legyen testileg, lelkileg, szociálisan érett. Alakítsuk ki feladattudatát, kitarását, a helyzetmegértés képességét.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Személyi feltételek

- Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekek számára.
- A csoportban 2 szakképzett óvodapedagógus, 1 nevelőmunkát segítő szakképzett dajka összehangoltan tevékenykedik a gyermekek fejlődését biztosító feltételek megteremtéséért, a nevelőmunka eredményességéért.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, óvodai nevelés célkitűzéseit.
- A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
- A gyermeklétszám a megengedett keretnek megfelelő. A felnőtt létszám a törvényi előírásoknak megfelel.

Tárgyi feltételek

- Az óvodáknak rendelkezniük kell a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- Óvodánk épülete tiszta, barátságos az épület. Az udvar, kert rendezett. A berendezések, udvari játékok, eszközök megfelelnek a gyermekek változó testméreteinek, szolgálják biztonságukat, kényelmüket, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődésüket. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvodának megfelelő munkakörnyezetet kell biztosítaniuk az óvodai munkatársaknak, s lehetőséget teremteni a szülők fogadására.
- Intézményünk udvari játékeinak felülvizsgálata, szabványosítása folyamatos. A hiányzó eszközöket a lehetőségeink szerint pótoljuk. Épületen belül a tárgyi feltételek jónak mondhatók.
- A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, kreativitása, rugalmassága, empátiája, azaz egész egyénisége.

Az óvodai élet megszervezése

Napirend:

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú tevékenységformák megteremtésével. A helyi szokások igények szerint alakítottuk ki. Folyamatosság, rugalmasság, megfelelő belső arányok jellemzik. Igazodik az általunk megfogalmazott célokhoz. A jó napirend és a rendszeresség érzelmi biztonságot nyújt a gyermekeknek.

7⁰⁰ - 8³⁰: Folyamatos gyülekezés

8³⁰ – 11²⁰ Tízóraizás

Kezdeményezések főleg játékra, játékba, ill. egyébtevékenységbe építve.

(Természetesen a szabad játék megzavarása nélkül.) Mese, mindennapos testnevelés

Levegőzés, udvari játék, séta

11²⁰- 11⁵⁰ Tisztálkodás, készülődés az étkezéshez

11⁵⁰-14³⁰ Ebédelés, tisztálkodás, fogmosás, hálóruhába öltözés, készülődés a lefekvéshez, mese, pihenés

14³⁰-16⁰⁰ Ébredés, öltözködés, tisztálkodás, fésülködés, uzsonnázás, játék

A hetirendet az éves munkatervekben határozzuk meg. A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, rendszerességet, nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer kialakításában.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon,

hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékoztató, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

2. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

3. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

4. A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

5. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Verselés, mesélés

1. A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatokat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

3. Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítı, áttelekesítı szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belsı képvilágot jelenít meg. A belsı képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történı kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájének elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítı mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi mőveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Ének, zene, népi játék, tánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklıdését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elısegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs mővészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különbözı – állami, egyházi, jeles –

ünnepekhez fűződik.

4. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

6. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín-képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Mindennapos mozgás

1. A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális

személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,

b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,

c) szervezett mozgásos tevékenység.

2. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

3. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

4. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

5. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

6. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A külső világ tevékeny megismerése

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Munka jellegű tevékenységek

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.
2. A gyermek munka jellegű tevékenysége:
 - örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
 - a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
 - a közösségi kapcsolatok a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és

mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

2. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

3. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

4. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

5. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

6. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei

foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- eladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IX. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Gyermek és óvoda kapcsolata

Munkánk legfőbb meghatározója. Derűs, családi légkör megteremtésére törekszünk.

Szülők és óvoda kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Sok a közös program, a kapcsolódási pont. A szülők reális igényeit szem előtt tartjuk. Kölcsönös bizalmon, tiszteleten alapuló kapcsolat alakítására törekszünk, valamint a nevelési feladatok összehangolására, együttműködésre.

Bébi ovi keretében már az óvodába járás megkezdése előtt. Nyílt napokon, játszódélutánokon, munkadélutánokon, kirándulások során. Nyilvános ünnepélyeken, óvodai rendezvényeken.

Családlátogatásokon, gyermekvédelmi intézkedéseken keresztül. Szülői értekezleteken, fogadóórákon Szülők Közössége Képviselőtestületének értekezletein. A faliújságra kifüggesztett, ill. egyéb írásos információkkal. A mindennapos találkozások során, óvodán belül és kívül. A szülőknek érezni kell, hogy a gyermekeikkel kapcsolatos döntések az övék, de mindig segítő támaszként mögöttük áll az óvoda, mely szakértelmével a legjobb irányba kalauzolja őket.

Szülői Szervezet

Szülői Szervezet értekezletein, szülői értekezleteken, témától függően nevelőtestületi értekezleteken, helyi viszonyok sajátosságából eredően napi találkozások során zajlik a kapcsolattartás.

Közös rendezvények, társadalmi munkák, Adventi vásár, farsangi gyermekbál, gyermeknap közös szervezése – eseménynaptár szerint.

Fenntartóval való kapcsolat

A fenntartóval a kapcsolatot főként az Intézmény vezetőjén valamint a gazdasági munkatársakon keresztül tartjuk.

A megfelelő szakmai színvonalhoz az anyagi források biztosítása is elengedhetetlen. Az önkormányzatok ehhez erejükhez mérten, maximálisan hozzájárulnak.

Igyekszünk a folyamatos, kétoldalú kommunikáció megvalósítására. Rendezvényeinkre meghívjuk a képviselőket, a hivatalok dolgozóit.

A település életében igyekszünk aktívan, a szülőket is bevonva részt venni.

Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ

A jelzőrendszer jól kiépített. Folyamatos, hatékony a kapcsolat a Központ képviselőjével. A gyermeket nevelő óvodapedagógus jelzésére írásban hívja fel az érintett gyermekekre a szakember figyelmét. Megbeszélések havonta, ha szükséges gyakrabban is. Előadások, esetismertetések, szükség esetén közös családlátogatások.

Pedagógiai Szakszolgálat

Magatartászavaros, sajátos nevelési igényű; nehezebb, lassúbb fejlődést mutató, beszédhibás gyermekek vizsgálata, fejlesztési lehetőségeinek, iskolaérettségi alkalmasságának elbírálása. Nagycsoportosok diszlexia veszélyeztetettségi szűrése. Fejlesztő és logopédiai foglalkozások valamint gyógytestnevelés biztosítása.

Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság

A hatáskörükbe tartozó gyermekek hozzájuk irányítása, vizsgálat kérése.

Az egészségügyi szolgálattal való kapcsolat

Gyermekek általános egészségügyi felülvizsgálata, szűrése, gerinc- talp deformitásokkiszűrése, tisztasági vizsgálatok – a helyi védőnők, a tagóvodák orvosainak éves tervében meghatározottak szerint.

Óvoda-iskola kapcsolata

Tapasztalatcserék, konzultációk, esetismertetések. Egymás munkájának megismerése, gyermekek „nyomon követése”. Egymás rendezvényein, profilba vágó továbbképzésein való részvétel, az év során minden adódó alkalommal. Elsős pedagógusok meghívása szülői értekezletre.

ÁNTSZ

Higiénés előírások, gyermekétkeztetés ellenőrzése, konzultáció, tanácsadás.

Helyi alapítvánnyal való kapcsolat.

X. GYERMEKVÉDELEM

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek ki. A gyermek fejlettsége szempontjából meghatározó a családi nevelés.

Célunk:

- A családokkal való szoros kapcsolat kialakítása. Potenciális óvodások családjainak bevonása az óvodai hálózatba. Felvilágosító tevékenység az óvodában.
- A hátrányos-, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése, helyzetük feltárása, egyéni bánásmód alkalmazása.
- Az eljárás, a kapcsolattartás módja a szülőkkel tapintatos legyen.

Feladatunk:

- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére (jellemzői: a humánus, támogatás, megértés)
- Egyéni bánásmód alkalmazása
- A család gyermek iránti felelősségének erősítése
- A szülővel közvetlen kapcsolat kialakítása
- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, jelzés, adatszolgáltatás, kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, Nevelési Tanácsadóval, Szakértői Bizottsággal

A veszélyeztetettség nyilvántartásba vételének szempontjai:

- Súlyos anyagi nehézség
- Szenvedélybeteg, erkölcstelen családi környezet

A köznevelés ágazati kerettörvényének 2021. július 8-án hatályba lépő módosítása értelmében

az óvodában nem szervezhető olyan foglalkozás, illetve nem folytatható olyan tevékenység, amely a gyermekek számára népszerűsíti

- a pornográf, a szexualitást öncélúan ábrázoló tartalmakat,
- a homoszexualitást,
- a gyermek születési nemének megváltoztatására irányuló beavatkozásokat,
- a transzszexualitást,
- a társadalmi nemek elméletét (Alaptörvény XVI. cikk (1) bek.)

Az óvoda saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézmény egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen, valamint az óvodával kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szervén kívül más személy vagy szervezet a gyermekek részére tartott foglalkozás keretében szexuális kultúrával, nemi élettel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat (a továbbiakban: felvilágosító program) csak akkor tarthat, ha jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette [Nkt. 9/A. § (1) bek.]. A felvilágosító programok tartására jogosult szervezet nyilvántartását vezetni jogosult szervet, a nyilvántartásba vétel részletes feltételeit, továbbá a nyilvántartás vezetésére és közzétételére vonatkozó részletes szabályokat az oktatásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg [Nkt. 94. § (1) bek. j) pont]. Amennyiben a köznevelési feladatokat ellátó hatóság a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy az intézményben a felvilágosító programokat nem a nyilvántartásba vett szervezet végezte, az intézményvezetővel és a program szervezőjével szemben szabálysértési eljárást kezdeményez [Nkt. 79. § (8) bek.].

XI. ÓVODAI INTEGRÁCIÓS FEJLESZTŐ PROGRAM

1. Integrációs program célja

hogy az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésére, elősegítse. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek.

A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest.

Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönözése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltég és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Óvodai integrációs programunk célja, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvodai munkában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt.

Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, amelynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, amely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

2. Kiemelt területek

2.1. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **óvodai beiratásának támogatása**, a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása.

Beóvodázási program: A helyi önkormányzatok nyilvántartása alapján az óvodáskorú gyermeket nevelő családok felkeresése, az óvodázás előnyeinek, szükségességének felvázolása és a beóvodázás elvégzése és a minél hosszabb óvodai nevelés biztosítása. Az **igazolatlan hiányzások minimalizálása** érdekében rendszeres családlátogatást kell beiktatni azoknál a családoknál, ahol az óvodai hiányzás meghaladja a 25 %-ot.

A szülők munkába állását lehetővé tevő **nyitva tartás kialakítása** érdekében az óvoda napi nyitvatartási ideje 9 óra.

Nevelőtestület együttműködése érdekében rendszeressé kell tenni a team munkát valamennyi munkatárs részvételével, amelyeknek része a háromhavonkénti értékelés, az esetmegbeszélések.

Pedagógiai munka kiemelt területei

Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést, részletes anamnézist kell készíteni a belépő gyerekről (erre elkészített formanyomtatvány áll rendelkezésre) családlátogatás alkalmával.

Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)

Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)

Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.

Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei).

A foglalkozások célcsoportjai: tehetséges és felzárkóztató foglalkozást igénylő gyerekek.

A foglalkozások formája: egyéni és differenciált kiscsoportos foglalkozás.

2.2 Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzése, minden, illetve speciális probléma esetén az arra rászoruló gyermek esetében a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának kezdeményezése,

megszervezése.

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás rendszeres elvégzése (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, rendezvények látogatása).

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
- Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)

2. 3 Óvoda-iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)

Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása

Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER mérés 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok)

A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

2.4 Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. farsang, karácsony, anyák napja, kirándulás stb. - Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

2. 5 Intézményi önértékelés, eredményesség

Intézményi önértékelés készítése.

Eredményesség (indikátorok teljesülése: beóvodázási arány, hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben, sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenése, normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése, iskolaérettség elérése) mérése.

3. GYERMEKKÉPÜNK

Gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, nyugodt szeretetteljes légkör, vegye körül.

Kötelességünk minden egyes gyermeket megismerni, megérteni, és olyannak elfogadni amilyen. Hiszen a gyermek senkihez nem hasonlítható, egyedi, mással nem helyettesíthető szociális lény, akit csakis önmagához képest szabad fejleszteni.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését:

- genetikai adottságok
- érésbeli és nembeli különbségek
- vérmérsékleti
- pszichoszociális hatások
- a mikrokörnyezet és a makrokörnyezet hatása határozzák meg.

E tényezők hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért programunkban egy-egy gyermek személyiségét is differenciáltan, a különböző képességek fejlődésbeli eltéréseit tolerálva közelítjük meg.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt segítve, megerősítve szeretnénk, hogy az óvodánkba járó kisgyermekek vidám, boldog, gondtalan éveket töltsenek nálunk, szeretetben, érzelmi biztonságban.

4. ÓVODAKÉPÜNK

Elsősorban a szülők felé nyitott, hiszen a szülőkkel kialakítandó új minőségi kapcsolatra, a velük való szoros együttműködésre építjük az óvodai nevelést.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, hiszen családi értékeket közvetít a gyermekek felé, még akkor is, ha funkciózavarai következtében nem mindig működik jól.

A családi nevelés kiegészítésére törekszünk úgy, hogy bevonjuk a szülőket az óvoda életébe, szakmai támogatást adunk a neveléshez, a szülők igényéhez igazítva gyarapítjuk pszichológiai, pedagógiai ismereteiket, - a családokkal közösen gazdagítjuk a gyermekek tapasztalatait,

közvetítő szerepet vállalunk a családok, és a speciális szolgáltató szociális ellátó intézmények között.

Tudomásul kell vennünk, hogy a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében fel kell vállalnunk a családi nevelést pótló tevékenységet is. Szeretetteljes légkört kívánunk kialakítani következetes fegyelemre neveléssel, különös tekintettel az egymás testi épségének óvására, a segítőkészség kialakítására, a toleráns magatartásra. Biztosítani kívánjuk az élmény-gazdag mindennapokat a gyermekek lelki, testi fejlődésének mindenekelőtti szem előtt tartásával.

5. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA ÉS FELADATA

A 3-7 éves gyermekek sokoldalú fejlődésének támogatása /az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében / a személyiség kibontakoztatása. A gyermekek fejlődésének általános tendenciáin túl az egyedit, a másságot, a különbözőséget felismerve, értéként elfogadva közelítsünk a gyermekekhez.

Kiemelten alapozzuk meg:

- a személyiség autonómiáját,
- a saját szükségletei kifejezésének képességét,
- az érzelmi gazdagságot,
- a kultúrált magatartás szokásait,
- az önfejlesztő képességet,
- a másság tolerálását,
- a társakkal való együttműködést,
- a döntés, választás, a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás képességét,
- a természeti, társadalmi környezetük, és a művészetek iránti érzékenységüket.

5.1 Az óvoda szociális ellátó funkciója

Az óvoda mással nem pótolható funkciója: a nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló feladatköre. A személyiségfejlesztő folyamatból eredően egyszerre individualizáló és szocializáló. A másságot, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés különös hangsúlyt kap.

Nem zárja ki azonban az együttélésre, együttes tevékenységekre, együttműködésre való felkészítést. E két folyamat egyensúlyának megteremtésére törekszünk, hiszen az egyén fejlődése együtt zajlik az őt körülvevő társak fejlődésével, mert óvodai csoportban él.

A fejlesztés módszere a differenciálás, valamint a személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap a másság, a tolerancia, az identitástudat alapjainak lerakása, az egyéni és életkori sajátosságok függvényében.

Feladataink:

A gyermek egyéni erősségeinek és hátrányainak feltárása.

A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyiség kibontakoztatását figyelembe véve az

- egyéni adottságokat, képességeket, szokásokat
- nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségeket
- a szociális háttér determinációját
- a családok értékrendjének sokféleségét.

5.2. A gyermekek lelki és testi egészségének fejlesztése

A tevékenységközponton belül:

A pedagógusok koordinációjával és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat és magatartásmódokat.

- a kontaktuskeresés, a kommunikáció, és a társalgás technikáinak elsajátítása
- a társas kapcsolatokban a konfliktusok békés megoldása, kevésbé bevonva a felnőtteket.
- önszabályozás, önkontroll alakulása.
- az együttműködés kiteljesedése a gyermekek játékába is.

Az értelmi fejlődésben:

A gyermekek eltérő tapasztalataira építve, de a közös élményekre, érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozva biztosítjuk a gondolkodás egységét.

Természetesnek tartjuk, hogy a különböző képességek alapjait jelentő veleszületett diszpozíciók egy személyiségen belül is különböznek.

5.3 Individuális nevelés

Az individualizáló nevelés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi, amit a gyermekek egyéni különbségként magukkal hoznak.

Az egyéni különbségeket toleráló felnőtt magatartása modell értékű a gyermekek számára! Programunkban az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és fogékony az együttműködésre. Támogatja a gyermekek szocializációját, és áthatja az óvodai élet minden tevékenységét.

Az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak, melyek megnyilvánulnak:

- a gyermek eltérő biológiai szükségleteiben
- az adottságokban
- a tapasztalatban

- a mozgásigényükben
- a szociabilitásukban
- az érdeklődésükben és egyéni élményeikben
- az én-képben
- a tanulás stílusában
- a kontaktusteremtésben.

Nagy hangsúlyt kap a másság szakszerű kezelésének szükségessége az óvodákban. Szokásaiknak az óvodai életbe való beillesztése csak egy családi hangulatú, harmonikus, derűs légkörű óvodában lehet. A szociokulturális hátrányt kompenzálni kell, segítséget kell adni a hátrány leküzdéséhez.

Fontos, hogy ne erőszakkal alakítsuk a gyereket, hanem a türelem, megértés, elfogadás, előítélet mentesség legyen vezérlő alapelvünk, de a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően hagyjuk egyéniségét kialakulni. A legfontosabb nevelő tényező a példaadás, a differenciálás és a türelem. Nem a különbözőségekre helyezzük a hangsúlyt, hanem az azonosságokat keressük sok-sok türelemmel.

5.4 Differenciálás

A gyermekek közötti különbözőségekhöz, fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás, amely alapján az óvodapedagógus minden gyermeket az egyéni képességeinek ismeretében, és a saját fejlődési ütemében fejleszt.

A differenciálás az individualizálást megvalósító:

- szemléletmód
- metodikai eljárás
- szervezeti keret
- tevékenységi munkaforma
- a tartalom feldolgozásának módja

A differenciált fejlesztés feltételei

a) Egyénenként meg kell ismerni, és regisztrálni kell a gyermekek képességeit, erősségeit, és gyenge pontjaikat.

A gyermekek óvodába lépésétől kezdve vezetni kell a Fejlődési Naplót, felvenni a gyermekek anamnéziséét otthon családlátogatás alkalmával, és azt összevetni a gyermekek értelmi képességeivel, testi és anyanyelvi fejlettségével, érzelmi és akarat tulajdonságaival szociabilizációs fejlettségével kapcsolatos adatokat, felméréseket. Kerüljenek be ezekhez, az adatokhoz az egyénre szóló fejlesztési tervek, azok a feladatok, amelyek egy-egy részterület

felzárkóztatását szolgálja, vagy a tehetséges gyermek továbbfejlesztését, a tehetséggondozást célozzák meg.

b) A gyermek folyamatos megismerése tevékenységek közben /játék, szabadidő, étkezés, foglalkozás/.

A megfigyelés felismerhetővé teszi viselkedési szokásait, kedvenc tanulási területeit, kiugró képességeit, vagy elmaradottságát, és fejlődési folyamatát. Beszélgessünk sokat a gyerekekkel, és hagyjuk, hogy legyen ő a főszereplő. A gyermek boldogan beszél önmagáról, és szívesen tevékenykedik együtt a felnőttel. Napjainkban a gyerekek sokkal jobban igénylik az odafordulást, a rájuk figyelést, a beszélgetéseket.

Differenciálás a szabad játékban és tevékenységközpontokban:

- szervezzünk közös élményeket, amelyekből tevékenységek indukálhatók
- segítsük, támogassuk, lendítsük tovább a holtpontra jutott tevékenységet
- biztosítsuk az eszközöket a gyermekek eltérő érdeklődésére számítva
- differenciálásra törekvés a technikák megválasztásával
- szerepjátékokban eszközökkel, szerepekkel, tevékenységekkel differenciálni
- differenciálni a manipulációs, konstrukciós és építőjátékokban

A szabad játékban a játék önkéntessége sérthetetlen.

5. 5. Szocializáció

Az óvodapedagógus és a gyermek kapcsolatának legfontosabb alapelvei:

- személyre szóló pedagógiai hatások
- szeretetteljes elfogadás
- pedagógiai optimizmus a kommunikációban
- segítségadás a gyermekek egyéni problémáinak megoldásában
- a személyiség értékeinek hangsúlyozása és elfogadtatása a többi gyerekkel
- törődés a gyermek lelki-testi szükségleteivel.

A szocializáció fejlesztése folyamán:

- a gyermek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása
- erősíteni a baráti tördéseket, társakhoz segíteni a magányosokat
- közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítése
- a megkezdett feladatok befejezésére ösztönzés
- motiválás az akadályok leküzdésére

Hetente legalább egyszer szervezzünk a gyermekek által, vagy óvónő által javasolt témában beszélgető kört, hogy a gyerekek jobban megismerhessék egymást, kifejezőképességük javuljon,

és tartsák tiszteletben egymás beszédét és véleményét.

6. A halmozottan hátrányos, helyzetű gyermek integrációsnevelésének alapelvei

A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet, eszközrendszer hangulatosan berendezett csoportszoba, és udvar, lehetőségek kuckók kialakítására.

A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

-az eltérő egyéni igények kielégítése

-az éhesen érkező gyermekek étkeztetése

-a személyes intimitás védelme WC használatkor, és más esetekben, ha a gyermek igényli

-a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása

-személyes gondozottság kialakítása

-fontos a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet, biológiai ritmus kialakítása.

Testi képességek fejlődésének elősegítése

A testi képességek fejlesztésének fő célja a mozgás megszerettetése, az egészséges edzettség kialakítása. A gyermekek mozgásszükséglete befolyásolja optimális terhelhetőségüket.

A fejlesztés legfontosabb színtere az óvoda udvara, melyet minden évszakban biztosítanunk kell.

Feladataink:

-adjunk minél több lehetőséget, hogy a gyermekek kedvük szerint, kötetlenül futkoshassanak de alkalmazzunk mozgásos szabályjátékokat is.

-az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést adjunk a gyermekeknek

-fejlődésüket mindig önmagához mérjük, és a kis lépéseket is becsüljük meg, dicsérlettel jelezvén a gyermeknek, hogy sikerélményhez juttassuk.

A gyermekek lelki egészségének védelme, edzése

Feladataink:

-az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása

-a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése

-a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása

-az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme

-folyamatos preventív feladat: a tárgyi és személyes stressz tényezők csökkentése.

6.1 Emocionális fejlesztés

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásaiban meghatározó szerepe van az érzelmeknek. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket az érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az egyén érdekeit szolgálja a helyesen kialakított viselkedéskultúra, amely tartalmazza az ÉN számára fontos tűrési határokat.

Az óvodapedagógus segíti a kulturális beilleszkedést az által, hogy tolerálja a családok, a gyermekek, az értékek másságát, és sokszínűségét. Tanítsuk a gyermekeket az emberek közötti különbségek elfogadására, értékelésére, és hogy hajlandóak legyenek saját értékeik, előítéleteik őszinte vizsgálatára.

A hátrányos helyzetű gyermekeknek fokozottan szükségük van az empátiára, a féltő, gondoskodó szeretetre, hogy érezzék, hogy a velük foglalkozó pedagógus elfogadta őket. Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyermekek, hanem a szülők is. Fontos, hogy az óvodapedagógus személyesen adjon példát, személyes kapcsolata alakuljon ki a gyermekkel.

A bizalom, példaadás, tisztelet, és következetesség elengedhetetlen a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. Mentessük őket a megaláztatásoktól. Minden gyermekben van érték, amit felszínre kell hozni, és meg kell erősíteni. Csak kis lépésekkel lehet előre haladni, együttesen jókedvűen - a másság elfogadásával.

6.2 Az anyanyelv fejlesztése

A hátrányos helyzetű családokban a beszéd és kommunikációs készség hiányai nagyon szembetűnők.

-hiányos szókincs,

-kiejtési hibák,

-rossz névelő használat,

-igekötők, ragok, határozószók helytelen használata,

-tetszés szerinti szórend

-szavak összeillesztésének rendszertelensége

-gyenge mondatszerkesztés

-egyéni kommunikációs stílus, amit a családból hoz, amely sokszor ellentétben áll a kultúrált beszéddel, az óvoda gyakorlatával.

Ezeket az iskolakezdésig feltétlenül korrigálni kell, ezért feltétlenül foglalkoznunk kell a beszéd-készség fejlesztésével, a beszédhibák javításával, hangok kiejtésével, valamint a

kommunikáció fejlesztésével.

Az óvodapedagógus elsődleges feladata itt is a példaadás, valamint beszédjavító foglalkozások, szituációk szervezése.

-nyelvi játékok: beszédkészséget alapozó, fejlesztő játékok, hanganalizálás, mesemondó, folytató, befejező foglalkozások

-logopédiai játékok

-bábozás

-dramatizálás

6.3 Irodalmi nevelés

Az anyanyelvi nevelésen túl elősegíti a gyermekek érzelmi nevelését, empátiakészségének fejlesztését, a versekhez, mondókákhoz, dramatizálásokhoz kapcsolódó mozgások során a szem - kéz koordinációját, intellektuális fejlődését, szókincsének gyarapodását, a meséből a gyermek magába szívja a gondolkodásmódot, fejleszti igazságérzetét, furfangosságát.

6.4 Zenei nevelés

A zenei nevelés teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben benne rejlő lehetőség. A beszéd a ritmusérzék fejlesztésén keresztül is kiválóan tökéletesíthető. Minden gyermekre jellemző a zenei érdeklődés. Örömmel vesznek részt a dalos játékokban, tudnak és mernek is dalolni, táncolni. Ezen keresztül sok- sok sikerélményhez juttathatjuk őket, és közelebb kerülhetünk hozzájuk a további, más területen való fejlesztés érdekében.

6.5 Ábrázoló és kézműves tevékenység

A gyermekek alkotás közben gazdagodnak, manuálisan fejlődnek, érzékszerveik, gondolataik, és érzelmeik. Akaratuk és kitartásuk edződik, szín és formaérzékük, térlátásuk gazdagodik. Hagyjuk, hogy a kacsatok világából csodákat hozzanak létre. Minél változatosabb technikák alkalmazásával adjunk lehetőséget az önkifejezésre, és miközben átéljük az alkotás örömét, buzdítsuk őket, hogy be is fejezzék a munkát. Ez sikerélményt ad, önbizalmuk erősödik és újabb alkotásra serkent. Ösztönző, motiváló környezetben a gyermekek örömmel tevékenykednek, közben finommotoros készségük, képzeletük, ábrázolási készségük fejlődik.

6.6 Környezeti nevelés

Az a pedagógiai folyamat, amely megalapozza a környezettudatos, környezetre figyelő magatartást. Kialakíthatók azok a szokások, magatartási formák, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják majd a későbbiekben. A falusi gyermekeknek jó a

természethez való viszonyuk, hiszen természet-közelben nőnek fel, ismerik a növényeket, állatokat. Fontos a minél több, minél sokoldalúbb tapasztalatszerzés. Nyissuk ki előttük a világ kapuját, sok-sok sétával, kirándulással tegyük színesebbé a mindennapjaikat. Ismeretszerzés közben mód nyílik szerepek, magatartásformák elsajátítására, és a környezeti értékek felismerésére. A természeti és a társadalmi környezettel kapcsolatos szokások: az élet tisztelete, az állat és növényvilág védelme. Alakítsuk ki a környezetükkel kapcsolatos igény szintjüket: környezetesztétika. Önálló tapasztalatszerzéskor használjuk ki a véleménykérés, kommunikáció lehetőségét.

7. A CSALÁDOK BEVONÁSA AZ ÓVODA ÉLETÉBE

Programunkban minden szülői részvételt szívesen fogadunk, nem lehet azonban az óvodai nevelésben az óvodapedagógus szerepét a segítő szülővel behelyettesíteni. A szülők felelősségérzete megnő azáltal, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és hogy családjával szemben nincsenek előítéletek. Az óvodapedagógus sok-sok információt szerezhet a családról, a gyermek otthoni háttéréről. Ez segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait. Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőknél, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják.

Tegyük az óvodát olyanná számukra, hogy szívesen fogadják tanácsainkat, azt látván, hogy mi sem teszünk különbséget, és szívesen és szeretettel neveljük, oktatjuk gyermekeiket.

8. GYERMEKVÉDELEM

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka fontos jelentőségű. Gyermekvédelmi munkánk hosszú távú célja a helyi sajátosságok: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden óvodás korú gyermekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek komplex gondozása.

Programunk személyiségekre épül, enyhíti a szociokulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását.

Feladatai:

-őrizze meg, enyhítse, elhárítsa azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekben károsító jellegűek, másrészt segítse azoknak a hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulhatnak a gyerekek zavartalan fejlődéséhez.

-az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül

minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet.

-a gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben fedezhetjük fel a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi, szellemi fejlődésben való elmaradás).

-a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges.

-gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

9. SPECIÁLIS FELADATOK

Az óvodába érkező gyermekeket a háziorvos előzőleg megvizsgálja. Ha a gyermeknek fejlődési rendellenessége van, vagy speciális fejlesztést igényel, lehetőség szerint az óvónő megszervezi a fejlesztését óvodán belül vagy a pedagógiai - pszichológiai szakszolgálaton keresztül. Logopédiai – fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon.

Amennyiben a gyermek egészségi problémái, magatartása, viselkedésének zavara meghaladja az óvodai nevelés lehetőségeit, az óvónő feladata, hogy a gyermeket és szüleit megfelelő szakemberhez irányítsa. Ezekben, az esetekben az óvónőnek igen nagy tapintatra van szüksége, legjobb, ha a szülő maga győződik meg a problémáról óvodai tevékenység közben. Így elérhető, hogy a szülő jogának, szerepének tiszteletben tartásával a gyermek nevelése, fejlesztése bizalmon alapuló közös ügyé váljon.

Mutató megnevezése (mértékegységgel)	Célérték
A HHH gyerekek beóvodázási mutatójának megtartása, illetve a 100%-os beóvodázás megvalósítása. A gyerekek rugalmas beszoktatása. Napi kapcsolattartás a szülőkkel. Kommunikációs délutánok, közös programok szervezése. Családi napok szervezése.	Az óvoda és a család kapcsolatának szorosabbá tétele.

<p>Az iskola és az óvoda kapcsolattartásának rendszeressé tétele.</p> <p>Iskolalátogatás a leendő elsősztályosokkal, közös foglalkozás. Mérés-értékelés. Közös rendezvények.</p> <p>Nyomonkövetés.</p>	<p>Óvoda-iskola átmenet magasabb szakmaiságának megvalósulása.</p>
<p>Közös óvoda-iskola átmenetet segítő program: DIFER mérés.</p> <p>A HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása.</p>	<p>A gyermekek fejlettségi szintjének megismerése a HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása</p>
<p>Az iskolások kulturális rendezvényeinek, ünnepségeinek rendszeres látogatása a nagycsoportosokkal.</p> <p>A pedagógusok ismerkedése az iskola leendő tanulóival.</p>	<p>Az óvodások iskolai élettel való megismertetése</p>
<p>A társadalmi-szakmai környezettel való szoros együttműködés.</p>	<p>Kölcsönös kapcsolat fenntartása.</p>

10. DIAGNOSZTIKUS FEJLŐDÉSVIZSGÁLÓ RENDSZER (DIFER)HASZNÁLATA

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét.

Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

Az eredményesebb iskolakezdés és a gyerekek hatékonyabb megismerése érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) első és második osztályban történő alkalmazása mellett lehetőségeink szerint bevezetjük azt a középső és nagycsoportok számára is. A több évet átfogó mérés lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek fejlődési ütemét figyelemmel kísérjük, szükség esetén beavatkozzunk, ugyanis minden készség és képesség

évekig tartó fejlődése, vagyis elsajátítási folyamata különböző fejlődési szinteket elérve jut el az optimális használhatóságig.

A DIFER mérés célja, funkciója, hogy segítse az eredményes iskolakezdet.

Ismeretes, hogy az első tanévek eredményei döntően meghatározzák a tanulók jövőjét. Az első évfolyamokon elsajátítandó alapkészségek eredményessége nagymértékben az úgynevezett kritikus elemi készségek fejlettségétől függ. Az íráskészség elsajátításának előfeltételét, kritikus elemi készségét az úgynevezett ÍRÁSMOZGÁS-KOORDINÁCIÓ fejlettsége, az olvasási készségét a BESZÉDHANGHALLÁS fejlettsége határozza meg. A nyelvileg közölt információk vételének egyik alapvető feltétele a RELÁCIÓSZÓKINCS fejlettsége, a matematikatanításé az ELEMENY SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG fejlettsége, a tudásszerzés, a tanulás kritikus feltétele pedig többek között a TAPASZTALATI KÖVETKEZTETÉS és a TAPASZTALATI ÖSSZEFÜGGÉSKEZELÉS képességének fejlettsége. Az eredményes iskolakezdet döntő feltétele a SZOCIALITÁS.

A mérés eredményére épülő tudatos pedagógiai munkának célja a meglévő hiányosságok leküzdése, a sikeresebb iskolakezdet.

XII. LEGITIMÁCIÓ:

Fenntartó:

A Pedagógiai Program módosításait, Bársonyos Község Önkormányzatának Képviselőtestülete jóváhagyta. 43/2021 (X.25.)

Kelt: Bársonyos 2025.

Aláírás:

Nevelőtestület:

Az óvoda Nevelőtestülete 100%-os arányú „igen” szavazatával elfogadta.

Kelt: Bársonyos, 2025.09.01.

Aláírás:

Aláírás:

Szülői Szervezet:

A Szülői Szervezet a Pedagógiai Programot véleményezte:

Kelt: Bársonyos 2025

Aláírás: